

Årsredovisning 2022

VÄXA

Innehåll

Introduktion

Året i korthet	2
En öppen diskussion om lönsamhet	4
Lantbrukarens lönsamhet är det viktigaste som finns	5

Lagstadgad årsredovisning

Förvaltningsberättelse 2022	6
Flerårsöversikt	8
Resultaträkning	9
Balansräkning	10
Förändringar i eget kapital	11
Kassaflödesanalys	11
Noter	12
Revisionsberättelse	18

Lagstadgad hållbarhetsrapport enligt ÅRL

Tillsammans för ett hållbart lantbruk	23
Affärsmodell och arbetsprocess	24
Växas hållbarhetsmodell	25
Globala målen	27
Ekonomiskt och resurseffektivt hållbart lantbruk	28
Marknadsnärvaro	31
Anställningsförhållanden, utbildning och kompetensutveckling	33
Djurhälsa och djurvälstånd	36
Miljömässigt hållbart lantbruk och biologisk mångfald	38
Mänskliga rättigheter, affärsetik och antikorrupktion	40
Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten	42

Året i korthet

Kv1

Uppskattade jubileumskalas inleder året

Under jubileumsåret 2021, då föreningen fyllde 10 år, bjöd Växa in medlemmarna till ett trettiotal mycket uppskattade kalas med mat och underhållning. På grund av corona-restriktioner flyttades nio kalas, till första kvartalet 2022. Medlemmar bjöds in i sina respektive kretsar, och på bilden ser vi när medlemmar från Medelpad och Södra Ångermanland samlats för fest.

Tidningen Husdjur fyllde 75 år 2022

2022 gavs den 75:e årgången av Husdjur ut. Detta firades genom att i varje nummer av tidningen lyfta fram en äldre artikel och följa upp vad som har hänt sen dess. Det har bland annat handlat om BVD-programmet, aveln på Lundens lantbruk och de båda nya stallarna (1971 och 2010) på Harpsund. Samtliga artiklar finns att läsa under Temat Husdjur 75 år på www.husdjur.se samt i e-tidningen som alla anställda i Växa har tillgång till.

Kv2

Premiär för stipendium till naturbrukselever

För att uppmuntra ungdomar som är intresserade av att arbeta inom lantbruket delade Växa för första gången ut stipendier till avgångselever vid naturbruksgymnasier. Kriterierna är bland annat att visa stort engagemang för svenskt lantbruk, att ha extra stort intresse för mjölk- och nötköttproduktion och att visa på gott handlag i djurskötsel. Stipendiet är ett presentkort för en djurägarseminutbildning hos Växa. De stolta stipendiaterna heter Alma Sjöberg, Martin Karlsson och Linnea Jonsson, och på den stora bilden ser vi Linnea som efter djurägarseminutkursen kan titulera sig godkänd djurägarseminör.

Mjölkkavkastning

10 927

kg ECM

2021: 11 029
2020: 10 721
2019: 10 417

Antal kor

181 906

KoKontrollen®

2021: 183 579
2020: 191 150
2019: 191 323

Sålda doser

359 285

2021: 368 567
2020: 371 742
2019: 366 281

Djurägarsemin

82 %

Första ins

2021: 82 %
2020: 79 %
2019: 77 %

Assistensemin

18 %

Första ins

2021: 18 %
2020: 21 %
2019: 23 %

Kv3

Stort intresse för Växas medlemsträffar

Växas aktiva förtroendevalda bjuder in kretsens medlemmar till träffar med olika teman, ofta kombinerat med ett intressant gårdsbesök. 2022 var det full fart med en eller flera medlems-träffar i varje krets. Någon av Växas rådgivare deltar vanligen i träffen för att dela med sig av sin kunskap. På bilden en medlems-träff i Östgötabygd och Norrköping den 22 september på utbildningscentret i Vreta.

Foto: Klara Frithiofsson.

Kv4

Elmia Lantbruk med djurutställning

Djurutställningen och Elmia Lantbruk i Jönköping lockade över 20 000 besökare till mässdagarna den 19 till 21 oktober. Växas monter, precis bredvid djurutställningen, var en attraktiv mötesplats för både befintliga och nya kunder. Under mässan var Växa även engagerad i djurutställningen, i teknikvandringar för besökarna, i träffar med skolor och i seminarier om hållbart lantbruk för mjölk- och nötköttsföretagare. Tidningarna Husdjur och Nötkött bevakade mässan och tillhandhöll den uppskattade utställningskatalogen där alla tävlande kor, kvigor och tjurar presenterades.

En öppen diskussion om lönsamhet

Under det senaste året har vi i Växas styrelse tillsammans med fullmäktige haft en bra diskussion om lönsamhet i svensk mjölk- och nötköttproduktion. Lönsamheten inom lantbruket är ingen ny fråga – den har alltför länge varit alltför låg. Men det nya intäkts- och kostnadsläget, orsakat av krigssituationen i Europa, har givit nya infallsvinklar i diskussionen.

Jag upplever att många av våra medlemmar med all rätt tycker att det nya läge vi befinner oss i är oroande. Situationen i Ukraina är svår att ta in, och det finns även stor osäkerhet kring det egna företagandet. Bristen på insatsvaror och nya prisnivåer gör det betydligt svårare att fatta rätt beslut om insatser och inköp nu när prisreferenserna är borta. Så långt jag kan minnas har vi haft väldigt stabila prisnivåer där alla aktörer ganska enkelt kunnat bedöma om ett pris varit högt eller lågt. Vi har sällan haft några stora prisvariationer under åren med undantag för finanskrisen 07/08.

Magnus Carlman
Ordförande, Växa

Lönsamheten i lantbruket har alltför länge varit alltför låg.

Det är extra viktigt att vi inom branschen är tydliga med budskapet att kostnaderna förvisso har ökat, men att intäkterna har ökat ännu mer. Vi har lantbruksföretag som gör sitt bästa resultat någonsin 2022, men det finns även de som har det mycket tufft. Vi har således aldrig haft så stor spridning i lönsamhet mellan olika företag som under året som gått.

Vårt arbete har så här långt lett fram till följande förslag.

- En lönsamhetsrapport, med analys av lönsamheten över tid, har tagits fram av Svensk Mjölk, LRF Mjölk, Hushållnings-sällskapet och Växa. Vi har bedömt lönsamheten för 2022 och gjort en prognos för 2023 utifrån två olika typgårdar: 70 kor i skogsbygd respektive 300 kor i slättbygd. Vi ser att lönsamheten varit för låg historiskt, men vi ser förbättringar 2017 och 2022. Rådgivare i våra organisationer säger samma sak: kostnaderna har ökat dramatiskt, mest för foder, men intäkterna har ökat ännu mer. Det finns dock stor variation beroende på vilket mejeri man levererar till, och vilka beslut man tagit t ex kring inköp och om man låst kraftfoderpriset.

Rapporten har gjorts för konventionell mjölkproduktion, och vi vet att ekologisk produktion och nötköttproduktion har det tuffare.

- Vi har även samlat in och diskuterat ledamöters resultaträkningar 2021 från Växas styrelse, fullmäktige och valberedning.
- Växas rådgivare arbetar aktivt kring lönsamhet med kund.
- Växas styrelse har tagit beslut att det är rimligt att ett heltidsföretag med mjölk och/eller nötkött tar ut en ägarlön motsvarande minst brytpunkten för statlig skatt, 540 700 kr plus sociala avgifter, eller ca 700 000 kr på "sista raden" för år 2022.

Vårt företagande behöver jämföras med andra företag, när det handlar om möjligheten att kunna investera för framtiden, ta ut lön och sätta av till pension. Vi hoppas med våra initiativ få en mer öppen diskussion inom branschen om lönsamhet.

Lantbrukarens lönsamhet är det viktigaste som finns

Årets lönsamhetsdiskussion inom företaget är i linje med Växas affärsidé, att leverera rådgivning och tjänster som utvecklar och skapar lönsamhet i lantbruksföretaget. När förutsättningarna i samhället ändras allt snabbare behöver även Växa anpassa sig, och under 2022 har villkoren verkligen förändrats. Kriget kom till Europa med stor effekt på internationell handel och med det stor inverkan i lantbrukets vardag.

Framtidstron bland lantbrukarna har präglats av osäkerhet, trots att produktionsekonomi varit god under året som gått. Mjölkspriset har varit bra, köttpriset acceptabelt och spannmålspriserna höga. Men även el-, bränsle- och foderkostnader har ökat och det har varit brist på insatsvaror. Framöver avtar sannolikt krigets påverkan, men i stället ser vi inflation och räntehöjningar.

I Växa är vår första prioritering att säkerställa lönsamheten hos våra kunder och under 2022 har vi regelbundet beräknat mjölk minus foder och kött minus foder. Vi har för våra kunder understrukit betydelsen av att ha fokus på ekonomin och ha tydliga produktionsmålsättningar inom djurflöde och reproduktion, genom könssorterade doser, samt att arbeta för god juverhälsa och effektiv foderanvändning.

Initiativ till gemensam kalkyl

I Växa har vi stor kunskap inom produktionsoptimering och ett flertal av våra verktyg ger ekonomiska beräkningar som visar var potentialen är störst för att förflytta gårdens ekonomiska resultat i positiv riktning. I kampanjen "Räkna med oss" har Växa prioriterat sex verktyg: Signaler Djurvelfärd™, SimHerd, RE-snurran, Mjolk- och kött minus foder, Styra med Nyckeltal och Juverhälsa Online. Hållbarhetsrådgivningen ger också oftast positiv effekt på lönsamheten.

Initiativet Växa tagit i att samarbeta med Svensk Mjolk, LRF Mjolk och Hushållningssällskapet för att utveckla en mjölkkalkyl, visar att det behövs ett mjölkspris om minst 6 kronor nästa år för nollresultat efter lön till bonden för en mindre typgård, och 5,15 kr för en större gård. Även om det självfallet skiljer sig mycket åt mellan de två typgårdarna, och alla tusentals verkliga mjölkföretag, talar flerårs-kalkylen sitt tydliga språk: det behöver göras mycket mer för att stärka konkurrenskraften i mjölkbranschen. Ett kommande initiativ kan bli att göra motsvarande kalkyl för nötköttproduktionen.

Dorit Greve
VD, Växa

I Växa vill vi fortsatt ha stort fokus på våra lantbrukares lönsamhet i 2023 – det viktigaste som finns. I sommar ansvarar Växa för EDF konferensen i Skövde. Syftet med EDF (European Dairy Farmers) är att dela med sig och utbyta erfarenheter och inspireras av gårdarnas ekonomianalys. Ett femtiotal svenska lantbrukare är medlemmar i EDF och de uppskattar de ekonomiska diskussionerna. Vi ser fram emot att välkomna europeiska kollegor till Sverige

Förvaltningsberättelse 2022

Med säte i Jönköpings län, Jönköpings kommun. Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Allmänt om verksamheten

Växa säljer servicetjänster och produkter till Sveriges lantbruks-företag främst inom mjölk- och köttproduktion. Avelstjänster och dosförsäljning, rådgivning inom produktion, djurhälsa och företagande, Kokontroll® samt avbytarverksamhet utgör det huvudsakliga utbudet.

Växa är officiell huvudman som avelsorganisation samt stambok och registerförande förening. Växa är dessutom officiell huvudman för nationellt organiserad hälsokontroll för mjölkkor, övervakning av sjukdomarna BVD, Leukos och IBR samt för Smittsäkrad besättning.

Medlemsorganisationen

Antal medlemmar uppgick vid årets slut till 6 007, vilket är en minskning med 3,3 % jämfört med föregående år. Föreningen hade vid räkenskapsårets utgång en skuld för uppsagda insatser till 293 medlemmar med sammanlagt 1 641 tkr, vilket kommer att utbetalas under 2023.

Efter två år med digitala kretsmöten kunde Växas medlemmar återigen samlas till 29 fysiska kretsmöten runt om i landet. Växas aktiva förtroendevalda har arrangerat träffar för medlemmarna i samtliga kretsar under 2022, dessa kombineras ofta med ett intressant gårdsbesök. Växas fullmäktige har tillsammans med styrelsen fortsatt att arbeta aktivt inom området lönsamhet.

Styrelse

Föreningsstämman 2022 genomfördes i maj på Hjortviken, Hindås. Styrelsen utgjordes som tidigare efter valen vid stämman av åtta förtroendevalda och två personalrepresentanter. Styrelsen har haft 15 protokollförda möten under 2022 och har under hösten startat upp en ny strategiprocess. Växa har varit representerade i VikingGenetics, där Per-Johan Svensson tillträdde som ny styrelseordförande i april 2022. Växa är också representerade i NAVs styrelse.

Verksamheten 2022

Enligt Jordbruksverkets statistik har antalet mjölkgårdar minskat i Sverige med 5,2 % och antalet mjölkkor med 0,6 % i jämförelse med föregående år. Antalet dikogårdar har minskat med 6,5 % under samma period (Jordbruksverkets statistik). Anslutna till KAP har ökat till 854 på riksplan varav 684 inom Växa jämfört med 834 föregående år (Husdjursstatistik).

Invägningen av mjölk i Sverige är fortsatt relativt stabilt under året. Samlad mjölkinvägningen har sänkts med knappt 0,6 % jämfört med föregående år medan ekologisk mjölk har sänkts med 5 % (Jordbruksverkets statistik).

Kriget i Europa har givit anledning till mycket oro inom lantbruket. Effekten visade sig i mars i form av minskad avkastning, men har under året återhämtat sig och sänkningen blev endast 102 kg ECM i Kokontrollen® till 10 927 kg ECM.

Vid årets slut är 1 850 gårdar anslutna inom Växas Kokontroll® med 1 % färre djur i jämförelse med året innan. Det är 88 färre gårdar anslutna, en minskning med 4,5 %. Tillsammans speglar det en utveckling i ökat antal kor per gård från 97 till 99 i genomsnitt.

2022 blev inte ett normalår. Redan i februari startade kriget i Ukraina och med det har framtidstron bland lantbrukarna präglats av osäkerhet på grund av höga kostnader och brist på insatsvaror samt en pressad likviditet, trots att produktionsekonomi varit bra under året som gått. Det har märkts på försäljningen, seminaringsstatistiken och mjölkavkastningen.

En annan osäkerhetsfaktor under året har varit dosverksamheten i VikingGenetics, där Växa är delägare. Retroaktiva prisjusteringar från VikingGenetics har inte varit möjliga att ta igen på dospriset.

Växa har fortsatt stor andel digitala erbjudanden, både inom rådgivning och kurser som kompletteras med gårdsbesök. Ännu fler mejerier jobbar nu aktivt med målsättningar och förbättrings-åtgärder inom hållbarhet och klimat och har valt Växa som samarbetspartner. Under året har det genomförts 1 980 klimatberäkningar. Samarbete inleddes med Arla för att minska kodödlig-heten på besättningsnivå, vilket gjordes i ett pilotprojekt. Arbetet gav möjlighet att visa för övriga europeiska länder hur vi arbetar med förebyggande djurhälsoarbete i Sverige. Sverige blev officiellt friförklarat från BVD och därmed gick BVD-programmet över i övervakningsfas. Inom NAV fokuseras på sparad foder och i VikingGenetics fortsätter projektet CFIT.

I Växa återstod ett flertal 10-års jubileumsarrangemang på grund av coronanedstängning året innan. Dessa genomfördes under första halvår med stor uppskattning från medlemmarna över möjligheten att få träffas, ha roligt och tillsammans fira Växa.

Rörelseresultat uppgick till -4 910 tkr och det låga resultatet förklaras framför allt av ändrat affärsupplägg för doshantering med ökade kostnader, försäljning av rådgivning och andra tjänster till 2021 års prisnivå och ett allmänt högt kostnadsläge. Resultatet efter finansiella poster är -3 203 tkr. I jämförelse med föregående år ses en ökad nettoomsättning med 2 884 tkr.

Personal

Under året har Växa fokuserat på fysiska träffar och utbildnings-tillfällen för att efter coronatiden möta personalens behov av relationsbyggande, kunskapsdelning och utvecklande dialog i personliga möten. Den årliga personaldagen kombinerades med en 10 års jubileumskonferens, ett år försenad. Under året gjordes ett antal rekryteringar av veterinärer, byggrådgivare och hållbarhets-/miljörådgivare. Inom Avel och Fält pågår generationsväxling, där Växas Husdjursteknikerutbildning är fortsatt ytterst populär.

Brist på arbetskraft märks mer och mer och särskild inom IT. Växa får vänja sig vid en allt högre personalomsättning. All introduktion har genomförts digitalt, både för personal och förtroendevalda. Vidare har internutbildningsprogrammet Växa Academy byggts ut och utvecklats, mestadels i digital regi.

Antalet anställda var vid årets utgång 527 personer inklusive deltids- och timanställda. Det motsvarar 357 heltidstjänster, vilket ska jämföras med 350 heltidstjänster 2021.

Utveckling och IT

Växa håller hög fart i de digitala utvecklingsprojekten. I år har väsentlig kraft lagts på att modernisera KoKontrollen® som ett led i moderniseringen av hela Växas IT-infrastruktur. FoderOpti, framtidens foderoptimeringsverktyg, och en ny Hälso- och Behandlingsjournal är andra initiativ som Växa har fortsatt satsat på under året. När det gäller externa samarbetsinitiativ inom branschen har Växa prioriterat Agronod och deras klimatberäkningsverktyg.

Smittsäkrad besättning har utvecklats till att omfatta provtagning för Mycoplasma bovis. För att följa hälsoläget på besättningsnivå har verktyget Signaler Djurvälstånd använts i hög utsträckning.

Totalt har 15 986 rapporter för 2 283 besättningar tagits ut. De genomiska analyserna har ökat med 10,8 % under året till 31 615 st.

Samarbeten och bolag

Växa samarbetar med Viking Danmark kring inspiration och vidareutbildning av personal samt med webshopen Växshop, dosshop och managementverktyget Simherd.

Växa är delägare i NorFor och har avtal med Foder och Spannmål kring användning av NorFor-systemet. Vidare är Växa tillsammans med övriga NCDX-ägare delägare i internationella iDDEN.

Inom avel är Växa delägare i det Nordiska bolaget VikingGenetics, som producerar doser och i NAV, som arbetar med avelsvärderingen.

Växa är delägare i Svensk Köttprövning och i Agronod, som utvecklar en dataplattform för lantbruket med syftet att etablera en gemensam digital infrastruktur som möjliggör delning av lantbruksdata för innovation och utveckling.

Växa har också ett delägarskap i Tillväxtbolaget för Sveriges Lantbrukare. Genom Tillväxtbolaget erbjuds lån till svenska lantbruksföretag för hållbara investeringar på gårdsnivå, det finansierar därmed utveckling och tillväxt. Växa har leveransavtal med Svensk Mjolk vilket omfattar utveckling och kompetensförsörjning i syfte att höja mjölkinkväningen och säkerställa fortsatt livsmedelsproduktion i Sverige. Leveransavtalet löper fram till 2025.

Det finns även leveransavtal med SkåneSemin och Rådgivarna i Sjuhärad kring kunskapssupport, vissa IT-verktyg och tillgång till kodbasen.

Lagstadgad hållbarhetsrapport i enlighet med årsredovisningslagen

I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ har Växa ekonomisk förening valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport. Hållbarhetsrapporten har överlämnats till revisorn samtidigt som årsredovisningen. Hållbarhetsrapporten återfinns på sidorna 22-41 i detta tryckta dokument.

Framtid

Ekonomisk hållbarhet står högt på agendan för att säkerställa medlemmarnas lönsamhet. Det är viktigt att ge en nyanserad bild av lantbrukets klimatpåverkan och hur lantbruket kan ses som en resurs och del av lösningen i stället för en belastning. Växa vill fortsatt engagera sig i djurvälstandsfrågor, utveckling av ViLA, kommande EU-djurskyddslag samt veterinärutredningens praktiska verkställande. Växa använder sin akademiska sakkunskap tillsammans med förtroendemannakårens praktiska insikt för att stärka argumenten och ta sin plats. Växa har fortsatt stort fokus på IT-utveckling där det krävs stora investeringar för vidareutveckling och att hålla alla system uppggraderad med ny teknik.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

På grund av rådande situation i Europa finns en oro bland våra medlemmar. Vi ser en negativ trend i semineringar och en fortsatt negativ trend i antal gårdar. För Växas del betyder detta ett minskat kundunderlag. Den höga prisnivån på insatsvaror såsom foder, energi och drivmedel samt stigande räntenivå och inflation förstärker denna negativa trend ytterligare.

För att stävja detta har diskussion om Livsmedelsstrategi 2.0 inletts av regeringen i samverkan med branschen och förståelsen för nödvändigheten av inhemsk produktion och självförsörjning tar stor plats tillsammans med balansering av ekonomi mot hållbarhet.

Flerårsöversikt

Rörelsens intäkter

468,4
Mkr

2021: 460 Mkr
2020: 442,2 Mkr
2019: 431,1 Mkr
2018: 400,3 Mkr

Rörelseresultat

-4,9
Mkr

2021: 3,2 Mkr
2020: 13,2 Mkr
2019: 16,2 Mkr
2018: -1,3 Mkr

Likviditet¹⁾

179,7
%

2021: 172,5 %
2020: 181,2 %
2019: 187,9 %
2018: 183,8 %

Balansomslutning

311
Mkr

2021: 321 Mkr
2020: 344,1 Mkr
2019: 321,7 Mkr
2018: 307,1 Mkr

Soliditet²⁾

69,2
%

2021: 67,5 %
2020: 67,1 %
2019: 70,3 %
2018: 70,7 %

Antal medlemmar

6 007
Stycken

2021: 6 213
2020: 6 138
2019: 6 259
2018: 6 378

Medlemsinsatser

53
Mkr

2021: 51,1 Mkr
2020: 50,1 Mkr
2019: 49,9 Mkr
2018: 50,0 Mkr

Resultaträkning	2022	2021	2020	2019	2018
Rörelsens intäkter	468 368 182	460 040 252	442 239 828	431 149 791	400 375 070
Rörelseresultat	-4 909 694	3 298 380	13 265 746	16 241 205	-1 336 717
Resultat efter finansnetto	-3 202 851	-13 736 407	14 722 047	17 548 383	195 494
Balansräkning					
Balansomslutning	311 227 140	321 033 847	344 156 317	321 775 576	307 170 078
Medlemsinsatser	53 007 169	51 099 796	50 064 827	49 889 234	49 983 381
Likviditet ¹⁾	179,7 %	172,5 %	181,2 %	187,9 %	183,8 %
Soliditet ²⁾	69,2 %	67,5 %	67,1 %	70,3 %	70,7 %
Övriga uppgifter					
Antal medlemmar	6 007	6 213	6 138	6 259	6 378
Medelantal anställda ³⁾	357	350	331	318	325
Nötsemin, antal djur ⁴⁾	259 663	261 201	259 803	254 137	253 352
Kokontroll®, antal kor ⁵⁾	181 906	183 579	191 150	191 323	199 054
Dosförsäljning, antal doser ⁶⁾	359 285	368 567	371 742	366 281	378 709

1) Omsättningstillgångar dividerat med kortfristiga skulder.

2) Eget kapital i procent av balansomslutningen.

3) Medelantalet anställda är beräknat efter 1985 tim/anställd.

4) Nypåbörjade djur under året, exklusive Skånesemin och Rådgivarna i Sjuhärad.

5) Källa: Växa Sverige veckostatistik för kokontroll® v.52

exklusive Skånesemin och Rådgivarna i Sjuhärad

6) Antal sålda doser, exklusive försäljning till Rådgivarna i Sjuhärad.

Resultatdisposition

Förslag till disposition av föreningens resultat

Till föreningsstämmans förfogande står:

balanserad vinst	150 406 240
årets förlust	-3 202 851
	147 203 389

Styrelsen föreslår att i ny räkning överföres	147 203 389
	147 203 389

Beträffande föreningens resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

Resultaträkning

	Not	2022	2021
Rörelsens intäkter m.m			
Nettoomsättning	2	462 335 056	459 450 742
Övriga rörelseintäkter	3	6 033 126	589 510
		468 368 182	460 040 252
Rörelsens kostnader			
Handelsvaror och tjänster		-83 556 993	-111 213 053
Övriga externa kostnader	4, 5	-126 650 522	-94 807 604
Personalkostnader	6	-260 374 281	-248 390 341
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-2 696 080	-2 330 874
		-473 277 876	-456 741 872
Rörelseresultat		-4 909 694	3 298 380
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i intresseföretag		0	-19 000 000
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	7	1 401 033	1 336 606
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		853 228	758 158
Valutakursdifferenser och erlagd ränta		-547 418	-129 551
		1 706 843	-17 034 787
Resultat efter finansiella poster		-3 202 851	-13 736 407
Resultat före skatt			
Skatt på årets resultat	8	0	-1 315 930
Årets resultat		-3 202 851	-15 052 337

Balansräkning

Tillgångar	Not	2022-12-31	2021-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	9	0	40 162
Inventarier	10	9 694 294	8 655 085
Summa materiella anläggningstillgångar		9 694 294	8 695 247
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i intresseföretag	11	114 191 919	112 991 919
Andra långfristiga värdepappersinnehav	12	15 369 862	21 412 199
Summa finansiella anläggningstillgångar		129 561 781	134 404 118
Summa anläggningstillgångar		139 256 075	143 099 365
Omsättningstillgångar			
Varulager			
Handelsvaror		4 813 946	1 465 335
Summa varulager		4 813 946	1 465 335
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		98 983 235	97 583 188
Fordringar hos intresseföretag		5 000 000	1 000 000
Övriga fordringar		1 986 657	2 062 982
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	13	11 792 493	11 629 130
Summa kortfristiga fordringar		117 762 385	112 275 300
Kassa och bank			
Kassa och bank		49 394 734	64 193 847
Summa kassa och bank		49 394 734	64 193 847
Summa omsättningstillgångar		171 971 065	177 934 482
Summa tillgångar		311 227 140	321 033 847
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Insatskapital		53 007 169	51 099 796
Reservfond		15 299 310	15 299 310
Summa bundet eget kapital		68 306 479	66 399 106
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		150 406 240	165 458 577
Årets resultat		-3 202 851	-15 052 337
Summa fritt eget kapital		147 203 389	150 406 240
Summa eget kapital		215 509 868	216 805 346
Avsättningar			
Övriga avsättningar		0	1 100 000
Summa avsättningar		0	1 100 000
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		28 466 442	33 524 993
Aktuell skatteskuld		106 681	2 615 637
Övriga skulder		20 137 381	18 041 089
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	47 006 768	48 946 782
Summa kortfristiga skulder		95 717 272	103 128 501
Summa eget kapital och skulder		311 227 140	321 033 847

Förändringar i eget kapital

	Medlemsinsatser	Insatsemission	Reservfond	Fritt eget kapital	Summa
Belopp vid årets ingång	50 756 816	342 980	15 299 310	150 406 240	216 805 346
Inbetalda insatser	4 035 805	0	0	0	4 035 805
Utbetalda insatser	-2 109 942	-18 490	0	0	-2 128 432
Årets förlust	0	0	0	-3 202 851	-3 202 851
Belopp vid årets utgång	52 682 679	324 490	15 299 310	147 203 389	215 509 868

Kassaflödesanalys

Den löpande verksamheten	Not	2022	2021
Rörelseresultat		-4 909 694	3 298 380
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	16	-1 465 575	2 330 874
Ränteposter och valutakursdifferenser		115 815	628 606
Utdelning och ränta på värdepapper		812 810	1 332 319
Inbetald skatt		-2 041 310	-1 311 642
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		-7 487 954	6 278 537
Kassaflöde från förändringar av rörelsekapital			
Minskning(+)/ökning(-) av varulager		-3 348 611	461 411
Minskning(+)/ökning(-) av rörelsefordringar		-5 487 085	-7 991 253
Minskning(-)/ökning(+) av kortfristiga skulder		-5 369 919	-105 102
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-21 693 569	-1 356 407
Investeringsverksamheten			
Förvärv av inventarier	10	-3 733 472	-5 631 368
Försäljning av fastighet		3 100 000	0
Förvärv av andelar i intresseföretag	11	-1 200 000	-25 473 508
Försäljning av finansiella tillgångar	12	6 820 555	7 509 910
Kassaflöde från investeringsverksamheten		4 987 083	-23 594 966
Finansieringsverksamheten			
Utbetalda insatser		-2 128 432	-2 181 769
Inbetalda insatser		4 035 805	3 216 738
Utbetald återbäring		0	-9 000 000
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		1 907 373	-7 965 031
Förändring av likvida medel		-14 799 113	-32 916 404
Likvida medel vid årets början		64 193 847	97 110 251
Likvida medel vid årets slut		49 394 734	64 193 847

Noter

**Not
1**

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen (1995:1554) och BFNAR 2012:1 (K3).

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder

Övriga tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Intäktsredovisning

Inkomsten redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Företaget redovisar därför inkomsten till nominellt värde (fakturabelopp) om ersättningen erhålls i likvida medel direkt vid leverans. Avdrag görs för lämnade rabatter. Om det uppstår osäkerhet vad avser möjligheten att erhålla betalning för belopp som redan redovisats som intäkt, redovisas det belopp som inte längre är sannolikt som en kostnad istället för som en justering av det intäktsbelopp som ursprungligen redovisats.

Försäljning av varor redovisas när företaget till köparen har överfört de väsentliga risker och förmåner som är förknippade med ägandet, normalt när kunden har varorna i sin besittning. För abonnemangs och serviceintäkter fördelas intäkten jämnt över perioden.

Intäkter från konsulttjänster intäktsredovisas när tjänsterna tillhandahålls.

Hysesintäkter från uthyrning av företagets lokaler redovisas linjärt över hyresperioden.

Intresseföretag

Innehav i intresseföretag redovisas till anskaffningsvärde minskat med eventuell nedskrivning. Verkligt värde bedöms för andelar i intresseföretag till högst substansvärdet som även påverkas av kursförändringar i EUR. Värdeförändringen redovisas i resultaträkningen under posten Resultat från intresseföretag.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Tillgångarna skrivs av linjärt över tillgångarnas bedömda nyttjandeperiod förutom mark som inte skrivs av. Nyttjandeperioden omprövas per varje balansdag. Materiella anläggningstillgångar tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring. När materiella anläggningstillgångar avyttras bestäms ett realisationsresultat som skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde och redovisas i resultaträkningen i någon av posterna Övriga rörelseintäkter eller Övriga rörelsekostnader.

Följande nyttjandeperioder tillämpas:

Antal år

Byggnader	20-25
Markanläggningar	20
Inventarier	3-10

Finansiella instrument

Finansiella placeringar som är avsedda att stadigvarande innehas i verksamheten klassificeras som anläggningstillgångar. De redovisas till anskaffningsvärde efter eventuella nedskrivningar till verkligt värde. För övriga värdepapper bestäms verkligt värde till marknadsvärdet om sådant finns. Värdeförändringen redovisas i resultaträkningen under posten Resultat från övriga värdepapper och fordringar.

Andelar i börsnoterade företag redovisas till anskaffningsvärde och räntebärande placeringar till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde utgörs av det finansiella instrumentets förväntade kassaflöden diskonterade med den effektivränta som beräknas vid anskaffningstillfället.

Portföljvärderingsprincipen har tillämpats och andelar i börsnoterade företag och räntebärande placeringar ses som en värdepappersportfölj.

Leasing

Samtliga leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal, vilket innebär att leasingavgiften kostnadsförs i resultaträkningen linjärt över leasingperioden.

Varulager

Varulagret är värderat till det lägsta av anskaffningsvärdet, beräknat enligt först-in-först-ut, och nettoförsäljningsvärde. Nettoförsäljningsvärdet har beräknats till försäljningsvärdet efter avdrag för beräknad försäljningskostnad, varmed hänsyn har tagits till inkurans.

Inkomstskatt

Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats. Aktuell skatt värderas till det sannolika beloppet enligt de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen.

Uppskjuten skatt är inkomstskatt för skattepliktigt resultat avseende framtida räkenskapsår till följd av tidigare transaktioner eller händelser. Uppskjuten skatt beräknas på temporära skillnader. En temporär skillnad finns när det redovisade värdet på en tillgång eller skuld skiljer sig från det skattemässiga värdet.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den omfattning det är sannolikt att avdragen kan avräknas mot framtida skattemässiga överskott.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när det finns en legal eller informell förpliktelse till följd av en tidigare händelse, det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen och beloppen kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt. Tidpunkten eller beloppet för utflödet kan fortfarande vara osäkert.

En avsättning redovisas till den bästa uppskattningen av det belopp som krävs för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Avsättningar tas endast i anspråk för de utgifter som avsättningen ursprungligen var avsedd för. Avsättningar diskonteras till sina nuvärden där pengars tidsvärde är väsentligt.

Ersättningar till anställda

Föreningen har avgiftsbestämd pensionsplan vilket innebär att föreningen betalar fasta avgifter till en separat juridisk enhet. Föreningen har därefter inga rättsliga eller informella förpliktelser att betala ytterligare avgifter relaterat till den anställdes intjänade pensioner. Avgifter för avgiftsbestämda pensionsplaner kostnadsförs löpande.

Föreningen tillämpar inga bonusavtal.

Offentliga bidrag

Offentligt bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som företaget fått eller kommer att få, dessa ingår i nettoomsättningen.

Offentliga bidrag som inte är förenade med krav på framtida prestation, så kallade ovillkorade bidrag, intäktsförs när villkoren för att få bidraget uppfyllts, det vill säga oftast i samband med att bidrag erhålls. Offentliga bidrag som är förenade med krav på framtida prestation, så kallade villkorade bidrag, skuldförs när bidraget erhålls och intäktsförs därefter när prestationen utförs.

Uppskattningar och bedömningar

Följande uppskattningar och bedömningar har betydande effekt på redovisade belopp på balansdagen.

Kundfordringar värderas till det kassaflöde som förväntas inflyta till föreningen. Därmed görs en detaljerad och objektiv genomgång av alla utestående belopp på balansdagen.

Värdet på andelar i intresseföretaget VikingGenetics är en bedömning baserad på ägd andel av substansvärde, EUR-kurs och framtidsutsikter. Den bedömning som görs av framtiden har betydande effekt på de redovisade beloppen i årsredovisningen.

**Not
2**

Nettoomsättning

Rörelsens omsättning uppdelad på avdelning	2022	2021
Rådgivning och Företagande	62 447 261	58 250 863
Djurhälsa	26 165 826	27 092 397
Kokontrollen®	59 192 035	60 502 997
Avel	102 182 412	101 390 697
Fält	113 232 825	111 868 439
Avbytarservice	29 112 637	30 034 850
Kunskap och Utveckling	49 713 605	50 608 734
Medlem, IT, Kommunikation, Gemensamt	20 288 455	19 701 765
Summa	462 335 056	459 450 742

Offentliga bidrag uppgår till 20 925 077 kr (20 190 467 kr) huvudsakligen från Statens jordbruksverk.

**Not
3**

Övriga rörelseintäkter

Övriga rörelseintäkter uppdelade på intäktslag	2022	2021
Hysesintäkter	27 575	90 225
Vinst vid avyttring av anläggningstillgångar	3 030 457	0
Återbäring	1 727 139	0
Övriga rörelseintäkter	1 247 955	499 285
Summa	6 033 126	589 510

**Not
4**

Hyresavtal

	2022	2021
Under året har föreningens hyror uppgått till	10 931 798	10 133 613
Inom 1 år	11 700 219	10 326 115
2 till 5 år	19 695 857	9 789 063
Summa	42 327 874	30 248 791

**Not
5**

Leasingavtal - Operationell leasing

	2022	2021
Under året har föreningens leasingavgifter uppgått till:	7 358 555	5 546 937
<i>Framtida minimileasingavgifter för icke uppsägningsbara leasing- avtal, förfaller till betalning:</i>		
Inom 1 år	5 545 689	5 893 778
2 till 5 år	1 812 866	3 216 023
Summa	7 358 555	9 109 801

Samtliga leasingavtal som hänför sig till bilar har en löptid på tre år från leasingperiodens början.

Not
6

Löner och andra ersättningar

Medelantal anställda	2022	2021
Medelantal anställda har varit	357	350
varav kvinnor	263	253
varav män	94	97

Medelantalet anställda bygger på av föreningen betalda timmar relaterade till en normal årsarbetstid.

Löner, ersättningar m.m.	2022	2021
<i>Löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader har utgått med följande belopp:</i>		
Styrelsen och VD:		
Löner och ersättningar	2 873 854	2 822 952
Pensionskostnader	488 002	426 210
	3 361 856	3 249 162
Övriga anställda:		
Löner och ersättningar	171 289 198	161 705 688
Pensionskostnader	14 763 035	16 767 541
	186 052 233	178 473 229
Sociala kostnader	57 662 840	55 863 294
Summa styrelse och övriga	247 076 929	237 585 685

Könsfördelning i styrelse och företagsledning	2022	2021
Antal styrelseledamöter	9	10
varav kvinnor	5	5
Antal i företagsledning	11	11
varav kvinnor	6	6

Verkställande direktör

Verkställande direktör har en uppsägningstid om tre (3) månader gentemot Föreningen. Sögs anställningen upp skall föreningen iaktta en uppsägningstid om tolv (12) månader. Ersättningen per månad till den anställda under uppsägningstiden skall vara 1/12 del av den totalt avtalade ersättningen. Anställningsavtalet innehåller en konkurrensklausul.

Not
7

Resultat från övriga värdepapper och fordringar

	2022	2021
Utdelning	336 189	348 082
Räntor	286 627	834 726
Realisationsresultat försäljning värdepapper	678 217	153 798
Återföring av nedskrivningar	100 000	0
Summa	1 401 033	1 336 606

Not
8

Skatt på årets resultat

	2022	2021
Aktuell skatt	0	-1 315 930
	0	-1 315 930
Avstämning av effektiv skatt		
Resultat före skatt	-3 202 851	-13 736 407
Skattekostnad 20,60 % (20,60 %)	659 787	2 829 700
Skatteeffekt av:		
Ej avdragsgilla kostnader	-214 349	-4 145 630
Skatteeffekt av outnyttjat underskott	-445 438	0
Summa	0	-1 315 930

Not
9

Byggnader och mark

	2022	2021
Ingående anskaffningsvärde	627 502	627 502
Försäljningar/utrangeringar	-627 502	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	0	627 502
Ingående avskrivningar	-587 340	-582 978
Försäljningar/utrangeringar	589 157	-
Årets avskrivningar	-1 817	-4 362
Utgående ackumulerade avskrivningar	0	-587 340
Utgående redovisat värde	0	40 162
Redovisat värde markanläggningar	0	2 908
Redovisat värde mark	0	37 254
Summa	0	40 162

Not
10

Inventarier

	2022	2021
Ingående anskaffningsvärde	33 156 290	27 662 475
Inköp	3 733 472	5 631 368
Försäljningar/utrangeringar	0	-137 553
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	36 889 762	33 156 290
Ingående avskrivningar	-24 501 205	-22 312 246
Försäljningar/utrangeringar	0	137 553
Årets avskrivningar	-2 694 263	-2 326 512
Utgående ackumulerade avskrivningar	-27 195 468	-24 501 205
Utgående redovisat värde	9 694 294	8 655 085

Not
11

Andelar i intresseföretag

Tillgångar				2022	2021
	Org nr	Säte	Ägarandel	Redovisat värde	Redovisat värde
Viking Genetics FMBA	DK 31474574	Århus	25 %	87 493 411	87 493 411
Agronod AB	559270-6245	Stockholm	16,67 %	2 907 000	1 707 000
Tillväxtbolaget för Sveriges Lantbrukare AB	556319-4181	Stockholm	12,5 %	23 156 950	23 156 950
Svensk Köttprövning AB	556155-9831	Skara	45 %	634 558	634 558
				114 191 919	112 991 919
Ingående anskaffningsvärde				151 491 919	126 018 411
Årets anskaffning				1 200 000	25 473 508
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde				152 691 919	151 491 919
Ingående nedskrivning				-38 500 000	-19 500 000
Årets nedskrivning				0	-19 000 000
Utgående ackumulerade nedskrivning				-38 500 000	-38 500 000
Utgående redovisade värde				114 191 919	112 991 919

Viking Genetics FMBA, 2021-12-31, resultat: -9 521 000 EUR och det egna kapitalet är 34 533 000 EUR.

Agronod AB, 2020-09-09 - 2021-12-31, resultat: -3 410 741 SEK och det egna kapitalet är 6 853 259 SEK.

Tillväxtbolaget för Sveriges Lantbrukare AB, 2021-12-31, resultat: -270 000 SEK och det egna kapitalet är 115 538 000 SEK.

Svensk Köttprövning AB, 2022-06-30, resultat: -739 SEK och det egna kapitalet är 1 571 512 SEK.

Not
12Andra långfristiga
värdepappersinnehav

Värdepapper	2022	2021
KB Arvensis	100 000	0
Lantbrukarnas Riksförbund	10 000	10 000
Svensk Kooperation	500	500
Räntebärande placeringar	8 827 613	14 523 889
Andelar i börsnoterade företag	6 431 748	6 877 810
Summa	15 369 861	21 412 199

På balansdagen uppgår marknadsvärdet för räntebärande placeringar och andelar i börsnoterade företag till 16 566 882 kronor (exkl. saldo på depå-konto).

	2022	2021
Ingående anskaffningsvärde	21 512 199	29 022 109
Försäljningar	-6 142 338	-7 509 910
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	15 369 861	21 512 199
Ingående nedskrivning	-100 000	-100 000
Återförd nedskrivning	100 000	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	-100 000
Utgående redovisat värde	15 369 861	21 412 199

Not
13Förutbetalda kostnader
och upplupna intäkter

	2022	2021
Förutbetalda hyror	2 715 485	2 363 712
Förutbetalda leasingkostnader	888 455	934 436
Övriga förutbetalda kostnader	3 470 082	3 785 991
Upplupna intäkter	4 718 471	4 544 991
Summa	11 792 493	11 629 130

Not
14Upplupna kostnader
och förutbetalda intäkter

	2022	2021
Förutbetalda intäkter SJV	21 525	3 501 007
Upplupna löner	5 840 263	5 162 151
Upplupna semesterlöner	15 751 224	14 595 482
Upplupna sociala avgifter	6 617 288	6 054 610
Förutbetalda intäkter prenumerationer o årsavgifter	13 886 213	11 802 749
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	4 890 255	7 830 783
Summa	47 006 768	48 946 782

Not
15

Eventualförpliktelser

	2022	2021
Övriga eventualförpliktelser	4 800 000	6 000 000
Summa	4 800 000	6 000 000

Avser utlåning till Agronod AB upp till 6 000 000 kr fördelat på 1 200 000 kr per år t o m 2026.

Not
16Justering för poster som
inte ingår i kassaflödet

	2022	2021
Avskrivningar	2 694 263	2 330 874
Försäljning av fastighet	-3 059 838	0
Avsättning	-1 100 000	0
Summa	-1 465 575	2 330 874

Not
17

Resultatdisposition

Förslag till disposition av föreningens resultat	2022
Till föreningsstämmans förfogande står:	
balanserad vinst	150 406 240
årets förlust	-3 202 851
Summa	147 203 389
Styrelsen föreslår att i ny räkning överföres	147 203 389
	147 203 389

Undertecknade försäkrar att årsredovisningen och hållbarhetsrapporten har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 (K3), respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av föreningens ställning och resultat, samt att förvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av föreningens verksamhet, ställning och resultat.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska signatur.

Magnus Carlman
Ingelstad,
Ordförande
magnus.carlman@vxa.se

Anna Samuelsson
Skeppshult
anna.samuelsson@vxa.se

Dorit Greve
Uppsala,
Verkställande direktör
dorit.greve@vxa.se

Per-Johan Svensson
Södra Vi
per-johan.svensson@vxa.se

Catarina Bengtsson
Långås
catarina.bengtsson@vxa.se

Anders Ramström
Östra Ämtervik
anders.ramstrom@vxa.se

Sofia Nilsson
Gullringen
sofia.nilsson-styrelsen@vxa.se

Reija Danielsson
Umeå
reija.danielsson@vxa.se

Annelie Kjellgren
Vimmerby,
Personalrepresentant
annelie.kjellgren@vxa.se

Torbjörn Lundborg
Falköping,
Personalrepresentant
torbjorn.lundborg@vxa.se

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska signatur.

Ernst & Young AB

Jens Karlsson
Auktoriserad revisor

Håkan Josefsson
Förtroendevald revisor

Åke Eriksson
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Växa Sverige Ekonomisk Förening, org.nr 769621-2344.

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Växa Sverige Ekonomisk Förening för år 2022. Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 6-17 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information. Den andra informationen återfinns på sidorna 2-5, 22-41. Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Vi har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige.

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen. Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen.

Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Växa Sverige Ekonomisk Förening för år 2022 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som föreningens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av föreningens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma föreningens ekonomiska situation och att tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att föreningens bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.
- på något annat sätt handlat i strid med lagen om ekonomiska föreningar, årsredovisningslagen eller stadgarna.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder de auktoriserade revisorerna professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på de auktoriserade revisorernas professionella bedömning och övriga valda revisors bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation.

Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift.

Ernst & Young AB

Jens Karlsson
Auktoriserad revisor

Håkan Josefsson
Förtroendevald revisor

Åke Eriksson
Förtroendevald revisor

Hållbarhetsrapport

Lagstadgad hållbarhetsrapport enligt ÅRL

Tillsammans för ett hållbart lantbruk	23
Affärsmodell och arbetsprocess	24
Växas hållbarhetsmodell	25
Globala målen	27
Ekonomiskt och resurseffektivt hållbart lantbruk	28
Marknadsnärvaro	31
Anställningsförhållanden, utbildning och kompetensutveckling	33
Djurhälsa och djurvälstånd	36
Miljömässigt hållbart lantbruk och biologisk mångfald	38
Mänskliga rättigheter, affäretik och antikorruption	40
Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten	42

Fristående hållbarhetsredovisning. Denna hållbarhetsredovisning utgör Växa Sverige Ekonomisk Förenings (Org nr. 769621-2344) lagstadgade hållbarhetsrapport enligt årsredovisningslagen. Årets hållbarhetsredovisning avser verksamhetsåret 2022.

Tillsammans för ett hållbart lantbruk

Växa har ett starkt driv att vara i framkant kring forskning, kunskap och satsningar på ny teknik.

Anna Samuelsson,
Vice ordförande

Svensk mjölk- och nötköttproduktion är en självklar del av samhället i Sverige och globalt. Det är välkänt i branschen och med krig i vår närhet blev det år 2022 uppenbart för fler. Ett krig med lidande, prishöjningar och brist på varor innebar ett ökat samhällsintresse för självförsörjning av livsmedel och energi.

Under 2022 fortsätter också världen att söka vägar för att nå 1,5 graders-målet i Parisavtalet. Ett mål som känns alltmer kritiskt när vi ser extrema väderväxlingar och svårigheter att enas kring utsläpp.

I dessa utmanande tider är det viktigt att som lantbruksföretagare anpassa sig till nya förutsättningar och samtidigt hålla sig till sin strategi och vision. Det är på gård som grunden läggs för det som finns på butikshyllorna. Parallellt med arbete för ökad lönsamhet och produktion av livsmedel behöver vi planera för att hantera kriser, ekonomiska såväl som vädermässiga. Här vilar ett stort ansvar på det ledande kunskapsföretaget Växa. Ett viktigt och samtidigt inspirerande ansvar med stora möjligheter att göra skillnad för Växas medlemmar, gårdar, medarbetare, för branschen men också för samhället i stort.

Växas hållbarhetsarbete är en bärande del för ökad och lönsam livsmedelsförsörjning

Växas hållbarhetsmodell med dimensionerna djur, människa, miljö och ekonomi är hållbar i betydelsen varaktig och välgrundad. Hållbarhetsarbetet har under 2022 tagit nya kliv med effekter i alla fyra dimensioner.

Växa har ett starkt driv att vara i framkant kring forskning, kunskap och satsningar på ny teknik. För att ge utväxling behövs samarbete, såväl inom Växa som med andra aktörer där ett steg är att ordet Laganda lagts till i Växas värdegrund. Med fokus på gårdens lönsamhet lyfts även befintliga verktyg och tjänster i kampanjen "Räkna med oss", en form av återvinning på högsta nivå.

En förändrad omvärld kräver utveckling av Växa och under 2022 startades processen mot en ny strategi. Växas hållbarhetsarbete har varit en självklar del i arbetet och Växas hållbarhetsmodell kommer att vara viktig i processen framåt.

Affärsmodell och arbetsprocess

Kunden står i fokus i Växas affärsmodell. Det är kontakten mellan kund och medarbetare på Växa som skapar värdet för kunden. Kundens behov och Växas övergripande mål styr utbudet av produkter och tjänster. Växas affärsidé är att erbjuda oberoende rådgivning och tjänster där utbudet ska skapa lönsamhet i kundens verksamhet. Vidare är nyttjande av kunskap en förutsättning för utveckling och ökad konkurrenskraft på gård, hos Växa och branschen som helhet.

Växas hållbarhetsarbete har utvecklats och breddats under de senaste åren och utgår från en väsentlighetsanalys som gjordes hösten 2020. Analysen visar de fokusområden som är viktigast för Växa och dess intressenter.

Dessa är:

- Ekonomiskt och resurseffektivt hållbart lantbruk (läs mer på sidan 28)
- Marknadsnärvaro (läs mer på sidan 31)
- Anställningsförhållande, utbildning och kompetensutveckling (läs mer på sidan 33)
- Djurhälsa och djurvelfärd (läs mer på sidan 36)

Andra viktiga områden i analysen som ledningen valt att fokusera på är:

- Miljömässigt hållbart lantbruk och biologisk mångfald (läs mer på sidan 38)
- Mänskliga rättigheter, affärsetik och antikorrupktion (läs mer på sidan 40)

Växas affärsmodell

Växas hållbarhetsmodell

Växas cirkulära hållbarhetsmodell utgår från strategin och belyser de fyra dimensionerna: djur, människor, miljö och ekonomi. Modellen följer de vedertagna hållbarhetsdimensionerna social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet där den sociala dimensionen i Växas modell omfattar både människor och djur. Inom varje område finns definierade ledord som beskriver prioriterade områden. För Växa är hållbarhet en naturlig del av arbetet, både internt och i samverkan med kunderna. Växas ambition är att vara en attraktiv samarbetspartner inom området samt att arbeta framåtutlåt med innovation och kunskapsspridning.

Kunskap om hållbarhet

Inom Växa Academy finns en hållbarhetsutbildning i tre delar som är obligatorisk för alla nya medarbetare. Den omfattar övergripande hållbarhetsfrågor på global, nationell och lokal nivå. Innehållet skapar förutsättningar för medarbetarna att diskutera hållbarhet med kunderna. Det ger även insikt i Växas hållbarhetspolicy med tillhörande riktlinjer.

Policy och riktlinjer

Växas förhållningssätt kring områdena resande, källsortering av avfall, energisparåtgärder, miljöanpassade inköp, hållbarhet i rådgivning och tjänster samt information och utbildning av våra medarbetare utgör grunden för hållbarhetspolicy och riktlinjerna. Dessa, liksom övriga policies och riktlinjer inom Växa, utgår från uppförandekoden. Växas uppförandekod baseras på internationella ramverk som FN Global Compacts principer för ansvarsfullt företagande, FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, FN:s hållbarhetsmål och den internationella arbetsorganisationen ILO:s konventioner, samt LRF:s värdegrund för djurhållning.

Styrdokumentet finns tillgängliga för alla medarbetare på Växas intranät. Riktlinjerna ger tydliga anvisningar hur Växa ser på och agerar kring frågor rörande, förutom hållbarhet, även till exempel djurvälstånd och arbetsmiljö. Avvikelse ska anmälas till närmaste chef och uppföljning av styrdokumentet är en naturlig del av verksamheten.

Växas hållbarhetsmodell

Avtryck från Växas verksamhet

Under 2023 kommer Växa påbörja arbetet med att mer systematiskt mäta avtrycket från den interna verksamheten i scope 1 och 2 i GHG-protokollet. Scope 1 omfattar de direkta utsläpp som sker i den egna verksamheten, till exempel bränsle från fordon som Växa äger. Scope 2 omfattar de indirekta utsläppen från till exempel inköpt el och värme som Växa förbrukar. Väsentliga utsläpp för Växa utgörs i huvudsak av koldioxid och kommer till största del från energi i form av bränsle och el. Ambitionen är att längre fram även inkludera delar av scope 3 där utsläpp från metan och lustgas kommer vara mer betydande. Scope 3 omfattar alla andra indirekta utsläpp som sker i Växas värdekedja men som Växa inte äger eller kontrollerar.

Växa har ett specialistteam där sju medarbetare har ett specifikt ansvar att bevaka hållbarhetsområdet.

Specialister i framkant

Utöver den generella kunskapen kring hållbarhet som förväntas av alla medarbetare har Växa cirka trettio specialutbildade hållbarhetsrådgivare. Dessa har en fördjupad kunskap inom

området vilket ger dem förmågan att vägleda kunderna i deras förflyttningsarbete mot en hållbarare produktion. Dessutom har Växa ett specialistteam där sju medarbetare har ett specifikt ansvar att bevaka hållbarhetsområdet och kommunicera både internt och externt. I gruppen finns expertkompetens inom Växas väsentliga områden och teamet inkluderar medarbetare från olika delar av verksamheten.

Driftsplatserna bidrar

Under 2022 hade Växa ett särskilt fokus på hållbarhet under en av företagets tre säljperioder. Tillsammans lyfte medarbetarna hållbara verktyg och tjänster kopplade till kundernas verksamhet. Utöver det gjorde varje driftsplats en genomlysning av sina rutiner och kom med förslag på förbättringsåtgärder. Förslagen bedömdes utifrån nytänkande och hur effektivt de bidrog till förbättrad hållbarhet. Vinnande driftsplats, som blev Bollnäs, belönades med uppmuntrande fika. Arbetet på driftsplatserna fortsätter och kommer att följas upp med regelbunden frekvens.

Samverkan i branschen

I avsnittet om Miljömässigt hållbart lantbruk beskrivs ett urval av de branschgemensamma initiativ som Växa deltar i. Samverkan är en förutsättning för att lantbrukssektorn ska nå Sveriges klimatmål om nettonoll år 2045. Lantbruket har en utmaning kopplad till de biologiska processer som genererar utsläpp på gårdsnivå. Nyttorna som branschen bidrar med måste värderas och inkluderas i bedömningen av sektorn.

Globala målen

Världens ledare antog år 2015 Agenda 2030 och de 17 globala målen för en hållbar utveckling. Senast år 2030 ska världens länder uppnå målen som bidrar till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling.

Växa har analyserat målen och valt ut åtta av dem som känns extra relevanta för verksamheten. De utvalda målen är fördelade i två grupper: Mål där Växa kan göra positiva bidrag och mål där avtrycket behöver minskas. För att driva arbetet med minskat avtryck inom de utvalda målen tar Växa stöd i sina interna policies

och riktlinjer och använder dem som vägledande dokument för medarbetarna. Växa har ett antal nyckeltal som följs på årlig basis och redovisas i denna rapport. Växa arbetar även stödjande för kunderna i deras verksamhet för att bidra till mindre avtryck längre ut i värdekedjan.

Här gör vi positiva bidrag:

Här minskar vi vår påverkan:

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Ekonomiskt och resurs-effektivt hållbart lantbruk

Lönsamhet är ett nyckelbegrepp för ett långsiktigt hållbart lantbruk. Växas tjänster och verktyg ska ha ett lönsamhetsfokus samtidigt som de bidrar till ökad effektivitet och produktivitet på gården. Med kunskap och samarbete kring kunderna stöttar Växa lantbrukets viktiga arbete med att minska klimatpåverkan och klimatanpassa verksamheten framåt.

Året när inget var som vanligt

Under 2022 har nivån på såväl intäkter som kostnader nått en ny och oförutsägbart hög nivå och det har funnits en oro över stigande priser på insatsvaror som gödsel, bränsle och el samt stigande räntor. Tillgången på viktiga råvaror och komponenter har också varit ett orosmoment. Trots detta har beräkningen i Växas tjänst Mjolk minus Foder visat på en mycket god lönsamhet för speciellt mjölkföretagare. Motsvarande analys för företag med nötköttsproduktion visar lägre lönsamhet än för mjölkföretagare, men även att genomsnittlig lönsamhetsnivå inte försämrats jämfört med tidigare.

Räkna med oss

Växas förtroendevalda med styrelsen i spetsen har ett tydligt önskemål om att allt som Växa gör ska ha fokus på lönsamhet. Det finns risk att lönsamheten sjunker drastiskt under 2023 och medlemmarna behöver stöd kring hur de ska förbereda sig. Växas roll är att vara en bra partner som visar på styrkor, svagheter, möjligheter och hot. Det är av stor vikt att belysa olika scenarier kring tänkbara krissituationer, till exempel foder- eller elbrist. För att höja kunskapen internt utbildas Växas rådgivare inom riskhantering för ökad konkurrenskraft. Kampanjen "Räkna med oss" inleddes under hösten 2022 och kommer att pågå under hela 2023 med särskilt fokus på tjänster och verktyg, som exempelvis Styra med Nyckeltal och Mjolk minus Foder, som synliggör ekonomi och lönsamhet i de insatser som görs på gården.

Nya kompetenser efterfrågas

Växa har ett brett utbud av kompetenser såsom foder, avel, förebyggande djurhälsoarbete och växtodling. Efterfrågan ökar alltmer på såväl specialistrådgivning som helhetsrådgivning. För att möta behovet har Växa anställt fler rådgivare med strategiska kompetenser inom till exempel bygg och miljö. Växa satsar också på att vidareutbilda fler inom områden som ledarskap och arbetsmiljö.

Tillsammans med andra rådgivare bildar specialisterna team runt kunderna för att kunna erbjuda helhetsrådgivning. Intresset för rådgivning kring nötköttsproduktion fortsätter öka och Växa satsar vidare genom att utbilda fler rådgivare inom området. Växa ser dessutom en efterfrågan kring speciellt bygg- och miljörådgivning till lantbrukare med andra djurslag, till exempel gris och fjäderfä.

Framtidens verktyg - FoderOpti™ och MinGård®

De första delarna av foderoptimeringsverktyget FoderOpti™, typfoderberäkningar, lanserades under året. Både rådgivare och lantbrukare ger beröm till verktygets användarvänlighet och gränssnitt. Det nya verktyget möjliggör ett mycket mer flexibelt arbetssätt och underlättar för rådgivare att samarbeta på samma gård. Utvecklingen av fler delar pågår och det har visat sig att tidigare bedömningar underskattat komplexiteten i verktyget och därmed tidsåtgången för utvecklingsarbetet. Det medför att Växa fortsätter att använda det gamla verktyget IndividRam® för vissa beräkningar i väntan på att FoderOpti™ ska färdigställas.

Managementverktyget MinGård® används flitigt av Växas medlemmar och personal. Verktyget har effektiviserat rapportering och uppföljning och Växa fortsätter att löpande utveckla nya delar och funktioner.

Nya egenskaper i avelsarbetet

Växa är officiell avelsorganisation för mjölk- och nötköttraser på uppdrag av Jordbruksverket. Avelsvärderingen av våra nötkreatur förbättras kontinuerligt då nya egenskaper inkluderas. Egenskapen ungdjursöverlevnad har implementerats i avelsvärderingen för nötköttstjurar på mjölktraser. Arbeta med dräktighetslängd har påbörjats och beräknas vara färdigt under 2023. Utvecklingen mäts som genetisk trend för avelsmålet NTM och illustreras i grafen på nästa sida.

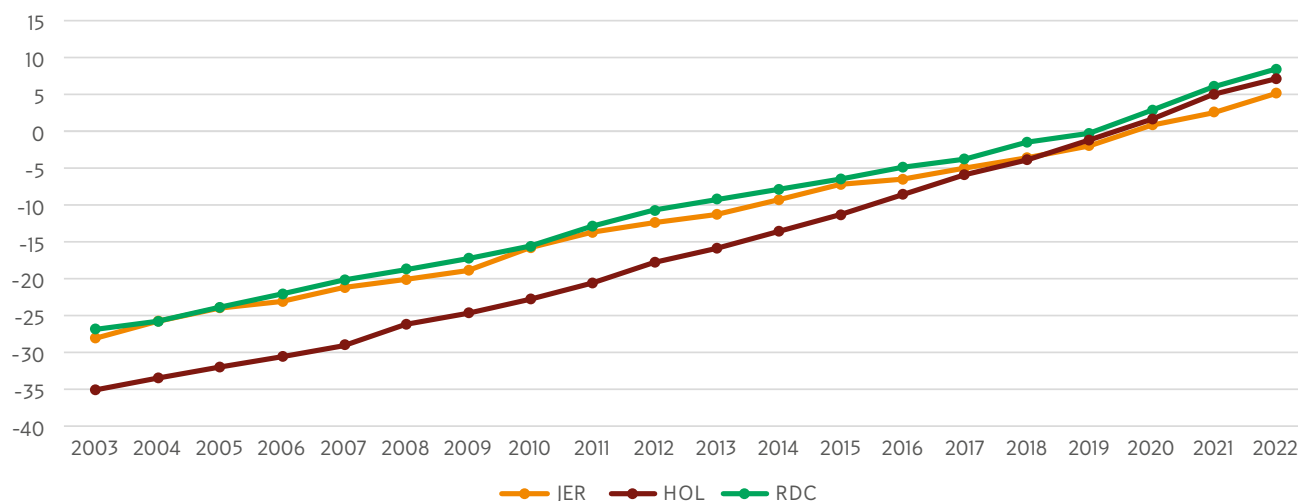
Publiceringen av nordiska avelsvärden för kötttraser som skulle utvecklats under året har blivit förlängt till 2023 då arbetet var mer omfattande än vad som förutsågs i den första bedömningen. Genomiska analyser fortsätter att öka och är ett effektivt sätt att öka avelsframstegen genom att ge ett säkrare underlag i planeringen av avelsarbetet.

Varje kalv är viktig

Växas rådgivare arbetar för att varje kalv ska vara designad för sitt ändamål. Det betyder att valet av tjurars ska spegla behovet av rekrytering. Genom att använda kötttrassemin på de mjölkkor som har lägre avelsvärde kan antalet rekryteringskvigor hållas på en

Genetisk trend för avelsmålet NTM

optimal nivå och därmed bidra till både mer långlivade kor och ett lägre klimatavtryck på besättningsnivå. Detta genom att högproducerande mjölkkor inte motas ut från besättningen på grund av att en rekryteringskviga behöver platsen. Samtidigt kan tillväxten på de djur som föds upp till slakt ökas.

Livslängd är ett viktigt nyckeltal som Växa arbetar med på flera olika sätt. Ett exempel är ett samverkansprojekt med Sveriges Lantbruksuniversitet för att beräkna det framtida värdet av en ko. Genom simuleringsverktyget SimHerd, som alla Växas avelsrådgivare har blivit utbildade i, kan en strategi för varje enskild besättnings avelsarbete tas fram. Växa säljer även SenseHub, ett av marknadens värdeskapande verktyg för elektronisk övervakning, som bland annat bidrar till bättre reproduktionseffektivitet, smidigare djurflödesplanering och minskad arbetstid.

Vi gratulerar med en byggblomma till den nya ladugården. I dagsläget hålls 190 årskor fördelat i två grupper på 3 robotar i ladugården. Familjen Skog på Åsvittinge, Vikbolandet Östergötland firar nu 1 år. Hillevi, Hilda och Hedvig, är med på bilden.

Mötesplatser och uppskattning

Efter flera år med pandemi var årets mässor välbesökta och uppskattade. Växa arbetar med tydliga numerära målsättningar för alla mässor och har stort fokus på att skaffa affärsmöjligheter – numera kallade leads – åt kollegor runt om i landet. Årets mässor blev mycket lyckade och visade bredden på Växas verksamhet. Växa fortsätter som tidigare att uppmärksamma lantbrukare med tårtor för hög avkastning, över 11 ton ECM, respektive blommor vid nybyggnation. Det är viktigt att lyfta fram gårdar som satsar och är förebilder för branschkollegor.

Antal/andel gårdar som nått över 11 ton ECM

752

Antal besättningar

2021: 850

2020: 739

2019: 607

40,2 %

Andel av Kokontrollen

2021: 42 %

2020: 34,4 %

2019: 24 %

Antal/andel gårdar som nått över 12, 13 och 14 ton ECM

182

Besättningar mellan 12 - 12,99 ton ECM

56

Besättningar mellan 13 - 13,99 ton ECM

3

Besättningar över/ lika med 14 ton ECM

Vi gratulerar Flaka Mjolk till 12 ton ECM. Med på bilden är: Anders Nilsson, Eleonor Nilson, Albin Gustafsson, Anton Nilsson, Torbjörn Nilsson, Sofia Nilsson och Viktor Götesson.

Medelavkastningen inom Kokontrollen® för kontrollåret 2021/2022 sjönk lite jämfört med föregående året och är nu strax under Växas strategiska mål för 2023 som är 11 ton. Avkastning är ett nyckeltal som beräknas både som antal besättningar och andel av besättningarna över 11 ton. Årets Mjölkföretagare® utsågs för elfte gången, en utmärkelse som går till en mjölkföretagare som bidragit till att utveckla mjölksektorn genom att på ett föredömligt sätt ha utvecklat sitt företag och varit en förebild för andra.

Kommande generationer

Storleksrationaliseringen inom lantbruket går fort och nya generationer kommer in i lantbruket. Branschen har länge haft en utmaning i att höja attraktionskraften för yrket lantbrukare, och nu visar trenden när det gäller antagningar till naturbruksgymnasier att vi är på rätt väg. Växa vill vara delaktig i arbetet med att möjliggöra för unga lantbrukare att köpa gårdar, antingen genom generationsskifte eller traditionella köp. En del av detta är Tillväxtbolaget, där Växa tillsammans med Svensk Mjolk, LRF, Lantmännen och HKScan erbjuder lån till lantbrukare, ofta unga företagare, för hållbara investeringar på gårdsnivå.

Bättre villkor för branschen

Påverkansarbete är en del av Växas verksamhet och ingår i den del som avsätts som medlemsnytta. Det behövs bättre villkor och förutsättningar för att svensk mjölk- och nötköttsproduktion ska kunna utvecklas och bli ekonomiskt hållbar. Växa samarbetar med branschorganisationer för att belysa frågor som politikens inverkan, regelverk, kontroller och arbetsmiljö. Ett exempel är Växas delaktighet i Nationella branschrådet där fokus är att förebygga djurskyddsärenden. Att lyfta mjölk och nötkött som näringsrika och hållbara livsmedel är en annan betydelsefull fråga som Växa arbetar med och i samverkan med till exempel LRF.

Risker och riskhantering

En risk för Växa, när prisbilden på insatsvaror är hög och räntan stiger, är att lantbrukarna satsar mindre på rådgivning eller väljer alternativ som inte kostar något. Både med tanke på en sämre lönsamhet men inte minst på grund av en oro för sämre ekonomi. Växa motverkar risken genom att tydliggöra för lantbrukarna betydelsen av att fortsätta satsa på produktivitet och effektivitet för att stärka lönsamheten och fortsätta vara konkurrenskraftiga.

Mindre mängd data orsakad av minskad anslutning till Kokontrollen® är en risk som kan ge sämre kvalitet på till exempel avelsvärderingen. För att motverka risken kommuniceras fördelarna med anslutning. En annan risk är en minskad finansiering eller en omfördelning av resurser från utveckling av verktyg och tjänster till administration. Växa arbetar för en ökad förståelse för betydelsen av utveckling och inte bara förvaltning.

Växa ser en risk i att ha tillräckligt med resurser för att förnya infrastrukturen för de interna verktyg och datasystem som används för att samla, förfina och omsätta data i tjänster och produkter. Flera system är gamla och behöver uppdateras och moderniseras, vilket kräver investeringar. Växa har sedan några år påbörjat arbetet som intensifierats under 2022 och får ännu större fokus 2023.

Ytterligare en risk är samhällets syn på avelsarbete där konsumenten kan hävda att aveln bara ser till produktionen, inte till djurvälståndet. Det kan även gälla embryoöverföring. Risken hanteras genom kommunikation och tydlighet kring hur avelsarbetet fungerar.

Produktionsrådgivare Sofi Öhlund hos Ewa och Tomas Jonasson på Hörnsjöfors gård.

Marknadsnärvaro

Åren med pandemi har förändrat arbetssättet för Växa med fler digitala möten. Både Växas kunder och personal har efter att restriktionerna släppts önskat en större andel fysiska möten. Balansen mellan digitala och fysiska möten skapar förutsättningar för ett effektivt arbete anpassat efter kundernas önskemål. Flertalet av Växas tjänster förutsätter dock ett fysiskt besök som till exempel semineringar och undersökningar av djuren.

Kunder med olika behov

Kunderna som anlitar Växa har behov av olika service och kompetens inom det utbud som tillhandahålls. I några regioner är geografien och kundtätheten en utmaning för att löpande kunna erbjuda det som efterfrågas. Växa har som målsättning att erbjuda rådgivning och tjänster i hela landet och den digitala utvecklingen har varit en möjliggörare i den ambitionen. Under 2022 har Växa stärkt fokus på lönsamhet på gårdarna och Växas personal diskuterar ekonomi med kunderna mer frekvent än tidigare.

Efterfrågan förändras

Trenden hos kunderna är att fler och fler arbetsmoment görs av gårdens ägare och personal. Växa erbjuder flera olika utbildningar för detta. Samtidigt ökar intresset för vissa tjänster, som till exempel robotprov mjölkning och ultraljudsundersökningar, både för dräktighetsundersökning och för att hitta avvikelser, bland annat cystor. Växa märker också att kunderna blir mer krävande då de många gånger själva har hög kompetens och ställer svårare frågor.

Driftsplatser över hela landet

Växas kontor, driftsplatser, finns på 26 ställen i landet. Här erbjuds lokal närvaro av många olika kompetenser, allt från avbytare till specialister. Det ger kunderna en möjlighet att diskutera brett och Växas personal kan fånga in speciella behov och hjälpas åt med lösningar för gårdarna. Kunderna kan träffas på driftsplatsen, eller på en gård i området, för möten och utbildningar av olika slag. Växas personal ordnar dessutom sociala aktiviteter för lantbrukarna kopplade till driftsplatsen genom träffar för kund. Under 2022 har två driftsplatser, Lilla Böslid och Laholm, slagits samman till ett gemensamt kontor i Laholm.

Nya kundgrupper

Digitaliseringen har skapat nya arbetssätt med större tillgänglighet för Växas kunder att delta i digitala aktiviteter, såväl rådgivning som utbildningar. Det gör att Växa når ut till nya målgrupper som inte anlitar Växa tidigare. Lantbrukarna är överlag väl insatta i tekniken med skärmdelning och liknande. Det nya arbetssättet ger Växa större möjlighet att erbjuda specialister till fler kunder, detta kan i vissa fall ske i samspel med en rådgivare som är fysiskt på gården.

Färre och säkrare resor

Möjligheten att erbjuda digitala möten leder till färre resor för Växas personal vilket skapar en säkrare arbetsmiljö, till exempel genom att snabbt kunna ställa om till ett digitalt möte vid dåligt väder och vägslag. Det ger också en ökad effektivisering genom mindre restid och färre resor.

Växas målsättning är att ha en fossilfri verksamhet 2030. De första fossilfria bilarna köptes 2020 och nu är 13 av totalt 180 bilar fossilfria. Målet utvärderas genom att beräkna procent körda kilometer med fossilfritt bränsle per år, en siffra som stadigt ökar. Växa håller på att successivt gå över från personbilar till caddybilar för att kunna säkra lasten på ett bättre sätt då ett galler avskiljer kupén från lastutrymmet. Under omställningen har skyddsombuden i uppdrag att förse nuvarande bilar med spännband för en säkrare förankring av lasten.

Procent körda km fossilfritt/år

4,95 % 2021: 2,91 %
2020: 1,12 %
2019: -

Utökad säkerhet i riskfyllda arbetsmoment

Växas personal har många arbetsmoment som kan vara riskfyllda om de utförs på ett felaktigt sätt. Det finns riktlinjer för olika situationer som kan innebära en risk och under 2022 utarbetades nya riktlinjer för arbete med kött djur då Växa gjort en satsning mot den målgruppen under året. För att öka säkerheten används ett larmverktyg i form av en app på mobiltelefonen.

Risker och riskhantering

Växa ser en risk i ökad konkurrens från andra aktörer i branschen och företag från andra länder, delvis genom att digitaliseringen öppnat upp möjligheter för nya arbetssätt. Detta märks speciellt mycket i södra Sverige. För att motverka ett marknadstapp ställs det höga krav på att Växa säkerställer hög kompetens och förmåga att kommunicera sitt erbjudande till kunderna. Växa behöver ha en tät bevakning av omvärlden och en effektiv förmåga att marknadsanpassa verksamheten i en allt snabbare takt.

Storleksrationaliseringen gör att Växa får fler kontaktpersoner på varje gård vilket utmanar sättet att vårda kundrelationen. Växa behöver förvissa sig om att rätt personer, med beslutsmandat, får den information som behövs samtidigt som anställd personal får hjälp med de tjänster och den service som efterfrågas i den dagliga verksamheten. Växa har under 2022 fortsatt arbeta med den utvärderingsenkät som testades under 2021. Växas personal skickar själva ut enkäten efter besöket på gården och kunden får svara på några korta frågor.

Den nya satsningen på kött djur kan innebära en risk för fler personskador då det är riskfyllda arbetsuppgifter kopplade till kött djuren. För att motverka detta får all personal som ska arbeta med kött djur tydlig information om de riktlinjer som gäller och vilka risker som finns. Dräktighetsundersökning av kött djur är extra riskfyllt och också ett moment som orsakat olyckor under året. Växa har därför gjort en riskanalys som förankrats hos samtliga skyddsombud under året. 2023 kommer nya instruktioner förmedlas till de anställda och kunderna kommer få information om hur de kan förbereda besöket på bästa sätt för att förebygga risk för olyckor. Till exempel ska Växas personal redan vid bokning ställa frågor om hur arbetsmiljön kommer att vara under besöket.

Tillgången till laddstationer och tankstationer för biogas i vissa delar av Sverige i kombination med långa avstånd kan försvåra Växas mål om fossilfri verksamhet 2030.

Inger Bengtsson på Smedsbo Gård med produktionsrådgivare Ann-Catrin Markusson.

Anställningsförhållanden, utbildning och kompetensutveckling

Husdjurstekniker Sofia Nilsson.

Växa är en stor arbetsgivare inom de gröna näringarna och har ett viktigt ansvar inom social hållbarhet. Som det ledande kunskapsföretaget är Växas medarbetare aktiva, kompetenta och affärsdrivna lagspelare och arbetet med att skapa trivsel och laganda står högt i kurs. Växa har tillsammans med flera aktörer undertecknat en avsiktsförklaring för en attraktiv, jämställd och jämlik arbets- och studiemiljö inom den gröna sektorn. Genom att underteckna denna avsiktsförklaring visar vi att vi står enade i en gemensam vision som tar avstamp i vikten av att systematiskt arbeta för en bra arbets- och studiemiljö.

Växa växer

På Växa finns cirka 350 heltidstjänster fördelat på runt 500 anställda. Under året har cirka 40 nya medarbetare anställts på Växa inom många olika områden. Det nya rekryteringsverktyget Teamtailor, som även innehåller en karriärsida, introducerades under året. Plattformen har fungerat bra och är ett stöd i att hitta talangfulla kandidater. Alla nya medarbetare introduceras tidigt under anställningen genom Växa Academy, en utbildningsplattform som innehåller bland annat Växa Waydagen, Växas guide till kulturen på företaget. Nya kollegor får en mentor som skapar förutsättningar för en bra första tid på Växa. Inom Växas breda verksamhet finns det goda möjligheter att utvecklas vidare och göra karriär inom olika områden beroende på intresse.

Växa fortsätter att erbjuda hybridarbete, det vill säga möjligheten att kombinera arbete hemifrån och på kontor, vilket är väldigt uppskattat av medarbetarna. Den geografiska spridningen med driftsplatser på 26 olika ställen runt om i landet gör Växa till en attraktiv arbetsplats för kandidater över hela Sverige. Samtidigt är det en utmaning att hitta kompetenta sökande eftersom det är brist på flera kompetenser som Växa behöver.

Personalomsättning

10 %

Nyanställda

2021: 13 %

2020: 12 %

2019: 9 %

16 %

Slutat

2021: 16 %

2020: 6 %

2019: 11 %

Växa Academy utvecklas

Som det ledande kunskapsföretaget ställs det stora krav på kontinuerlig utbildning och fortbildning. Växa Academy är sedan några år ett etablerat arbetssätt där såväl nya som gamla medarbetare på ett systematiskt sätt utbildas inom väsentliga områden. Det har visat sig vara ett effektivt sätt att säkerställa kompetensutvecklingen inom verksamheten. Samtidigt skapar det förutsättningar för ett bredare samarbete över avdelningsgränserna genom att utbildningarna sker gemensamt inom hela Växa. Huvuddelarna inom Växa Academy är digitala utbildningar och det finns också ett brett utbud av självstudiefilmer som både breddar och fördjupar kunskaperna.

Gila Ko blev Gilla Ko

I Växas värdegrund framgår det att Växa ska kännetecknas av Glädje, Initiativrikedom, Lyhördhet, Laganda, Affärsmässighet och Kompetens. Ordet Laganda tillkom under 2022 och är en viktig signal kring betydelsen av att arbeta tillsammans. Det finns en efterfrågan hos kunderna på tjänster där flera kompetenser samverkar vid besöken. Även i det interna arbetet är teamarbetet avgörande för framgång och Växa har många mötesforum för att utbyta kunskaper, erfarenheter och lära av varandra. I augusti samlades alla Växas medarbetare för en gemensam personalkonferens på Kolmården, ett mycket lyckat arrangemang som fick bra betyg i medarbetarnas utvärdering.

Ledarskap är en viktig nyckel

Växa har under 2022 påbörjat en satsning på ledarskapsutbildning för i första hand nya chefer. Utbildningen heter UL (Utvecklande ledarskap) och är en modell som utvecklats av Försvarshögskolan. Genom satsningen skapar Växa förutsättningar för ett gemensamt sätt att leda medarbetarna och stärka cheferna i deras arbete. Nya chefer får även en internutbildning inom Förändringens Fyra Rum, ett verktyg för att hantera förändringar, som bland annat används under målsamtalen.

Sista året med nuvarande strategi

Arbetet med ny strategi har påbörjats under 2022 och i mitten av 2023 ska den fastställas och kommuniceras. Växas arbete under 2022 har fortsatt utgått från ledstjärnorna i nuvarande strategi med ett extra fokus på "Det ledande kunskapsföretaget" med de fem stjärnspetsarna Kundfokus, Team, IT-lösningar, Drömarbetsplatsen och Toppkompetens. En viktig del i arbetet har också kretsats kring lönsamhet vilket kommer fortsätta med ännu större tydlighet under 2023.

För att fira Växas tioårsjubileum med alla anställda arrangerades årets personaldag på Kolmården den 24 och 25 augusti. Att få möjligheten att träffa alla kollegor i Växa var efterlängtat och mycket uppskattat.

Glada, friska och säkra medarbetare

Skyddsronder är en viktig del av Växas förebyggande arbetsmiljöarbete och nya skyddsombud utbildas löpande. Hälsa och säkerhet står högt på Växas agenda och alla medarbetare erbjuds friskvårdsbidrag och sjukförsäkring, samt tillgång till företagshälsovård och kostnadsfria stödsamtal med psykolog eller beteendevetare. Nytt för året är uppstart av utbildningar inom eco-driving och trafik-säkerhet, allt för att minska riskerna vid resande som utgör en stor del av medarbetarnas vardag. Riktlinjerna för bland annat arbetsmiljö och trafiksäkerhet genomlysas och uppdateras årligen.

Arbetsmiljön mäts både som tillbud/olyckor och som arbets-skador. Växa arbetar för att fler tillbud ska rapporteras för att underlätta förebyggande insatser. Mätningen för det senaste året visar att andelen rapporterade tillbud ökar medan antalet olyckor är på samma nivå som föregående år. Alla rapporter om olyckor skickas till aktuell chef och skyddsombudet, vid allvarigare olyckor sammankallas ett möte där även HR deltar. Olyckor förekommer i olika delar av verksamheten med tyngdpunkt inom fältverksamheten och de medarbetare som har direktkontakt med djuren genom till exempel avhorning, seminering och dräktighetsundersökning. Sjukfrånvaron visar en något ökad frekvens under 2022 men långtidssjukskrivningarna är på en fortsatt låg nivå.

Arbetsmiljö

36
Tillbud/Olyckor

2021:	28
2020:	28
2019:	39

10
Arbets-skador

2021:	4
2020:	25
2019:	17

Sjukfrånvaro

4,30 %
Totalt

2021:	3,89 %
2020:	3,23 %
2019:	3,98 %

4,54 %
Kvinnor

2021:	3,63 %
2020:	3,35 %
2019:	3,84 %

3,57 %
Män

2021:	4,70 %
2020:	2,87 %
2019:	4,34 %

Risk och riskhantering

Växa har i flera år haft en utmaning i att hitta kompetent personal. Bristen på kompetens inom branschen gör det svårt för Växa att rekrytera till flera områden. För att möta risken har Växa stort fokus på att vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder karriärmöjligheter för de medarbetare som vill det. Det pågår många parallella aktiviteter för att locka till sig och behålla personal. Växa deltar aktivt på rekryteringsmässor i branschen och har en tät kontakt med relevanta gymnasieskolor och högskolor för att informera om verksamheten.

För att möta risken har Växa stort fokus på att vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder karriärmöjligheter för de medarbetare som vill det.

Arbete med djur, maskiner med mera som finns på en gård är ofta riskfyllt och kan innebära personskador. För att möta riskerna görs riskanalyser och det finns tydliga riktlinjer för hur olika arbetsmoment ska utföras och instruktioner kring vilka moment som inte får utföras alls.

Växa arbetar även med projektet Säkert Lantbruk. Syftet med projektet är bland annat att lyfta och sprida den kunskap som redan finns inom området arbetsmiljö i lantbruket samt att komplettera med material och information som saknas inom området. Under 2022 har det publicerats information på Växas hemsida med fokus på arbetsmiljö och det har producerats filmer och poddar. Det har dessutom arrangerats en fysisk och en digital träff med fokus på säker djurhantering. Under 2023 fortsätter arbetet med hemsidan, ytterligare en digital träff samt framtagande av checklistor och affischer.

Anette Gustawson på Billinge Gård.

Djurhälsa och djurvelfärd

Förebyggande verksamhet genomsyrar Växas arbete med djurhälsa och djurvelfärd. Genom att ha friska djur ökar produktiviteten och lönsamheten samtidigt som det skapar bättre förutsättningar för mjölk och nötkött med lägre klimatavtryck.

Lönsamt att arbeta förebyggande

Allt fler lantbrukare ser vinsten med att arbeta förebyggande med djurhälsa genom att till exempel ansluta sig till ViLA (Villkorad läkemedelsanvändning). Antalet anslutna besättningar ökar hela tiden och sammanställningar från gårdar som deltar visar att arbetssättet ger färre behandlingar och bättre djurhälsa. Bra djurmiljö och goda rutiner är viktiga hörnstenar i det förebyggande arbetet. Växa har en viktig roll i djurhälsorådgivningen både genom sin personal och genom att tillhandahålla verktyg och underlag om läget och dess ekonomiska betydelse.

Frihet från smittsamma sjukdomar

Växa har liksom tidigare nationellt ansvar för att genom provtagning säkerställa att Sveriges nötkreatur fortsätter vara fria från sjukdomar som inte finns i landet. Det kommer dock ständigt nya hot. Mycoplasma bovis är en smittsam bakterie som spridit sig oroväckande de senaste åren och som Växa lägger stort fokus på att bekämpa. Det kan vara svårt att nå ut till lantbrukarna med information redan innan sjukdomen kommit in i besättningen, då intresset och motivationen att lära sig om sjukdomen kan vara låg.

Förebyggande program som Smittsäkrad Besättning och FriskKo® är viktiga hjälpmedel. Det senare lanserades under 2021 och under 2022 har antalet anslutna besättningar stadigt ökat. Inom Smittsäkrad Besättning införs från och med 2023 regelbunden provtagning av tankmjölk för Mycoplasma bovis på steg 2 och 3 i programmet. Anslutningen till Smittsäkrad Besättning är ett av Växas nyckeltal som mäts årligen.

Anslutningar till Smittsäkrad besättning

2 704

Antal besättningar

2021: 2 749

2020: 2 793

2019: 2 872

1 684

Varav mjölkproducerande

2021: 1 722

2020: 1 770

2019: 1 836

Med statistik följs utvecklingen

Växas djurhälsostatistik är mycket uppskattad, både internt, hos lantbrukarna och hos externa intressenter. Förändringar och förbättringar visas tydligt och går att koppla till aktuella aktiviteter. Som exempel går resultatet av satsningen på kalvhälsa, genom nylanseringen av Kalvlyftet under 2021, att följa i statistiken. Det går i rapporten att följa olika nyckeltal, till exempel medellivslängd och celltal, områden som är strategiskt viktiga för Växa och som mäts varje år. För att sätta ytterligare fokus på celltal kan lantbrukarna belönas med ett mjölkglas då tankmjölkscelltalen legat under 150 000 i 6 månader. De första glasen delades ut under oktober till 37 besättningar.

Celltal - tankmjölken

240 000

Celler per milliliter mjölk

2021: 252 000

2020: 252 000

2019: 247 000

Medellivslängd på mjölkkor

61,6

Antal månader

2021: 61,4

2020: 61,2

2019: 61,0

Omvärlden visar intresse för Sveriges modell

Växa samarbetar under 2022 till 2023 med Arla i ett projekt med målet att minska kodödligheten med 50%. Det är fem besättningar som får skraddarsydd rådgivning och noggrann uppföljning.

Intresset för den svenska modellen är stort och för att nå ut med arbetssättet har Växa bland annat gjort en film som beskriver det förebyggande arbetet på gårdarna. Filmen har visats för över 500 europeiska veterinärer. Under 2023 kommer det anordnas träffar för Arlas medlemmar med fokus på minskad dödlighet. Sverige är sedan många år en förebild vad gäller låg antibiotika-användning, med lägst förbrukning i EU. Överbehandling med antibiotika ökar risken för resistens vilket enligt WHO är ett av de största hoten mot hälsan, både hos människor och djur.

Kunskap och nya verktyg

Växa har djup kunskap inom många områden som förmedlas genom olika kanaler för att nå så många som möjligt. En nyhet är "Koll på kontrollen", ett pedagogiskt material som förbereder gården inför olika sorters kontroller. Växa har under året uppdaterat sina hygienrutiner, ett viktigt dokument som ger en trygghet både för medarbetare och kunder. Ett nytt djurbedömningsverktyg, Djuröga®, är under uppbyggnad och testas av både rådgivare och veterinärer. Verktöget ska tolka djurens signaler och är ett sätt att mäta djurväl-färden i besättningen.

Växa har djup kunskap inom många områden som förmedlas genom olika kanaler för att nå så många som möjligt.

Risker och riskhantering

När besättningarna växer finns det risk att smittrycket ökar och konsekvenserna vid sjukdomar blir större, både i antalet sjukdomsfall och ekonomiskt. Förebyggande arbete, som är Växas fokus, är avgörande för att minska risken och det är en nyckel till framgång.

Bristen på veterinärer är tydlig i hela branschen och är en risk för såväl djurhälsa som djurväl-färd. För att motverka risken arbetar Växa systematiskt för att vara en bra arbetsgivare, inte minst genom fokuset på förebyggande arbete. Växa är engagerade i att öka antalet veterinärer i hela branschen och att modernisera och effektivisera arbetssätten.

Miljömässigt hållbart lantbruk och biologisk mångfald

Klimatfrågan tar allt större plats i samhällsdebatten och efterfrågan på livsmedel med lågt klimatavtryck ökar. Lantbruket i Sverige är effektivt och långt framme i arbetet med att minska sin klimatpåverkan. Det står idag för ca 13% av utsläppen av växthusgaser i Sverige, till största delen metan. I en global jämförelse bidrar svenska livsmedel med mindre utsläpp än snittet. Det innebär att den svenska hållbara livsmedelsproduktionen har förutsättningar för att växa då det är viktigt att en större del av mjölk- och nötköttsproduktionen finns på ställen där produktionen kan ske på ett hållbart sätt.

Koncept kring hållbarhetsrådgivning

I takt med det ökade intresset för hållbarhet i allmänhet och i synnerhet klimatavtryck har Växas skapat ett utbud av hållbara verktyg och tjänster. Rådgivning kring hållbarhet är sedan länge något som inkluderats i den vanliga rådgivningen men genom en konceptualisering blir det lättare att följa upp.

Simulera minskat utsläpp av metan

Under året har Växa börjat använda ett simuleringsverktyg, Växas klimatsimulator. Genom att förse verktyget med diverse data om produktionen samt mjölk- och foderpris, kan utfallet av olika förändringar simuleras. Resultatet visas både i form av hur produktionen påverkas kopplat till ett urval av nyckeltal, hur utsläppen av metan ökar eller minskar samt hur ekonomin påverkas.

Klimatberäknade foderstater

I Växas foderberäkningsprogram IndividRam och FoderOpti™ finns det sedan några år möjlighet att beräkna foderstatens klimatavtryck. Ingående data kommer från Norfor där de flesta foderföretag lägger in klimatavtrycket från sina produkter. Branschen har ett gemensamt regelverk för hur avtrycket ska beräknas, vilket gör produkterna jämförbara. För övriga råvaror används schablonvärden, förutom för grovfoder där det finns möjlighet att specificera hur grödan gödslats, samt dess avkastning för att få ett mer gårdsunikt avtryck. Växa kommer under 2023 lägga mer fokus på att visa och informera lantbrukarna om hur olika foderstater påverkar klimatavtrycket. Växa följer också branschens arbete med riskgrödor som startades upp under året och samordnas av ETI Sverige. Plattformen vill bidra till en hållbar produktion och konsumtion av riskgrödor som soja och palmolja.

Hållbar kunskap

Kunskapsbehovet kring hållbarhetsfrågor är stort. Genom att erbjuda kurser och ERFA-grupper skapas arenor där kunskapen kan utvecklas. Växa anordnar kurser på uppdrag av olika intressenter men även i egen regi. Den första ERFA-gruppen med fokus på hållbarhet hade uppstart under september månad. Varannan månad träffas gruppen för att diskutera kring olika hållbara teman.

Växa anordnar kurser på uppdrag av olika intressenter men även i egen regi.

Gårdens klimatavtryck

Inom livsmedelssektorn finns många initiativ och målsättningar kopplat till sänkt klimatavtryck. Allt fler mejerier och slakterier mäter sina produkters påverkan på klimatet. Växa har under 2022 stöttat både Arla, Skånemejerier och Norrmejerier i deras arbete med att mäta klimatavtrycket på gårdsnivå. Det möjliggörs genom att lantbrukarna rapporterar en mängd olika data kopplat till verksamheten, till exempel djurdata, grödor, foderåtgång, gödselhantering och energianvändning. Via olika verktyg kan klimatavtrycket per kilo mjölk räknas fram.

Växas roll kan variera. I samarbetet med Arla gör Växas rådgivare en validering av datan och en analys av resultatet med målsättningen att i samråd med lantbrukaren hitta ambitioner för att sänka gårdens avtryck. Växa har under 2022 hjälpt över 1 800 av Arlas medlemmar.

Proteinträffar runt om i landet

Arla har fokus på fem viktiga nyckelområden som, enligt Arlas utvärderingar av tidigare års data, har extra stor påverkan på avtrycket. Dessa områden är fodereffektivitet, proteineffektivitet, djurvälstånd, markanvändning och gödselhantering. För att fördjupa kunskapen om proteineffektivitet anordnade Arla 32 medlemsträffar på temat. Växa deltog, på uppdrag av Arla, på alla träffar. Både med en expert som berättade om kunskapsläget och med en rådgivare som tillsammans med en lantbrukare gav exempel på hur förbättringsarbete kopplat till protein kan göras på gården.

Agronod och Agrosfär

Agronod, en plattform för delning av svenska lantbruksdata, har under 2022 beviljats 50 miljoner kronor för att utveckla plattformen. Växa är delägare tillsammans med LRF, Lantmännen, Hushållnings-sällskapet, Arla Sverige och HK Scan. Växa har en aktiv roll i arbetet, främst i utvecklingsarbetet av Agrosfär, den första applikationen som visar nyttan av dataplattformen. Agrosfär är ett klimatberäkningsverktyg som automatiserar och förenklar inrapporteringen av data. Växa ser stor potential i att skapa fler innovativa applikationer som kan bidra till ökad effektivisering och lönsamhet inom branschen.

Rapporten lever vidare

Rapporten Framtidens Jordbruk: Mjolk & Nötkött, som lanserades under hösten 2021 har använts flitigt i olika sammanhang, både internt inom Växa och i samverkan med övriga rapportförfattare. Rapporten lyfter möjligheter, men också innovationsgap, för att uppnå nettonoll i klimatpåverkan år 2050. Växa har som exempel presenterat resultaten i kombination med sitt eget utbud av hållbara verktyg och tjänster under den stora lantbruksmässan Elmia Lantbruk.

Läs rapporten på: www.vxa.se/framtidensjordbruk

Lantbrukets ekosystemtjänster

Lantbruket bidrar med många nyttor som brukar benämnas ekosystemtjänster. Utan dessa skulle mänsklighetens förutsättningar förändras dramatiskt. Exempel på tjänster är fotosyntes, pollinering och vattenrening men omfattar även att upprätthålla naturmiljöer. Inom klimatberäkningsmetodikerna pågår flera projekt med syfte att kunna värdera de nyttor som lantbruket bidrar med.

Det är i första hand kolinlagring och biologisk mångfald som behöver värderas. Betesmarker, vallodling och skog bidrar till kolinlagring och biologisk mångfald gynnas av de betande djuren. En ny rapport från undersökningsföretaget Landja visar att sju av tio lantbrukare arbetar aktivt med att öka den biologiska mångfalden (LRF). Våra svenska naturbetesmarker är mycket artrika miljöer med i genomsnitt cirka 40 arter per kvadratmeter och lika många kärlväxter, vilket gör dem lika artrika som regnskog (WWF). Växa planerar att utöka sin rådgivning kring biologisk mångfald, till exempel genom den modul som finns inom Greppa Näringen där extra fokus läggs på området.

Risker och riskhantering

Arbete med hållbara åtgärder på gårdsnivå för att minska klimatavtrycket kostar pengar och måste stöttas av hela livsmedelskedjan. Det kan inte vara enbart lantbrukaren som ska ta kostnaden. Hållbart producerade livsmedel måste värderas högre, annars finns det en risk att arbetet går för långsamt och att klimatmålen inte uppnås. Växa hjälper lantbruket att hitta kostnadseffektiva förbättringar och möjliga stöd som kan sökas för klimatförbättrande åtgärder, till exempel investering i biogas.

Utmaningen med ett förändrat klimat blir allt tydligare och Växa ser en risk i att lantbruket inte är tillräckligt klimatanpassat för att stå emot framtida extremväder som torka, kraftig nederbörd och översvämningar. För att motverka har Växa börjat ta fram kunskapsmaterial, till exempel en broschyr om torka som är färdig under 2023. Växa kommer fortsätta att sätta extra fokus på detta område och arbeta fram ytterligare kunskapsmaterial för att öka medvetenheten och exemplifiera hur utmaningen med ett förändrat klimat kan hanteras.

Mänskliga rättigheter, affärsetik och antikorrupktion

Växas har en rad policys, riktlinjer och regler som utgör ramarna för arbetet med frågor kopplade till miljö, personal och sociala förhållanden, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korrupktion. Som paraply för alla dokument finns Uppförandekoden som gäller alla på Växa, från styrelse och ledning till enskilda medarbetare.

Allas lika värden

Växa står bakom FN:s deklaration och allmänna förklaring om att alla människor har samma värde och mänskliga rättigheter. Medarbetare på Växa omfattas av olika ramverk, både interna och externa, som till exempel kollektivavtal. Dessa tillgodoser och säkerställer att alla behandlas lika. I Växas jämställdhetspolicy betonas att mångfald- och jämställdhetsarbetet ska ingå som en naturlig och integrerad del av verksamheten. På Växas intranät finns en beskrivning av hur medarbetare ska hantera anmälningar vid misstanke om avvikelser mot de mänskliga rättigheterna. Växa följer de lagar, förordningar och föreskrifter som reglerar jämställdhet i arbetslivet.

Djurvelfärd är en nyckelfråga

Växa deltar aktivt i det nationella branschrådet för djuromsorg. Att inga djur får fara illa är en viktig förtroendefråga för lantbruksbranschen och något som Växa värnar om. Det finns en intern rutin hur Växas medarbetare ska hantera misstänkta fall av bristande djurvelfärd. En viktig del är att verka förebyggande och agera stöttande om något skulle hända. Riktlinjerna inkluderar sen 2021 även förtroendevalda då de, liksom Växas medarbetare, har ett extra stort ansvar att vara förebilder och kunna visa upp sina företag.

Motverka korruption

Växa arbetar för att motverka all form av korruption. Som medarbetare eller förtroendevald förväntas du hantera all tillgänglig information på ett säkert och korrekt sätt. Ingen får utnyttja eller dra fördel av sin position för egen eller närståendes vinning. För att motverka och kontrollera detta finns det en arbetsordning för styrelse och förtroendevalda. Vid revisioner kontrolleras fakturor som kommit in från personer i beroendeställning, till exempel styrelsemedlemmar och anställda, för att säkerställa att de är relevant prissatta. Vid fakturering gäller prislistan för alla kunder, oavsett position eller relation till Växa.

Växa använder ett visselblåsarverktyg där medarbetare och andra intressenter anonymt kan anmäla missförhållanden inom Växa, till exempel korrupt beteende. Sen verktyget infördes 2018 har inga anmälningar kommit in.

Växa har påbörjat ett arbete kring att leverantörer ska känna till och acceptera den uppförandekod som finns utarbetad inom Växa.

Etik i affärer

I Växas medarbetarpolicy finns riktlinjer för hur Växas medarbetare ska agera affärsetiskt. Nyanställda skriver under en sekretessförbindelse kopplad till den kundinformation som finns tillgänglig inom Växa. Under 2022 har Växa uppdaterat sitt kundstödssystem CRM. I verktyget samlas kunduppgifter, det uppfyller de krav på sekretess som finns kopplat till kundernas verksamhet och ger möjlighet att förse kund med registerutdrag om önskemål finns.

Krav på leverantörer

Leverantörer till Växa förväntas agera med etik och moral samt med respekt för mänskliga rättigheter. Växa har påbörjat ett arbete kring att leverantörer ska känna till och acceptera den uppförandekod som finns utarbetad inom Växa och är publicerad på den externa webben. Tidigare har Växa granskat ett antal av leverantörerna utifrån deras egen dokumentation vad gäller mänskliga rättigheter och antikorruption. Under 2022 har ett mindre urval av leverantörer signerat Växas uppförandekod, vilket betyder att de agerar i enlighet med kraven. Under 2023 kommer ett verktyg implementeras som stöd för att kunna hantera leverantörerna. Det kommer att bygga på en enkät som regelbundet skickas ut där leverantörerna får svara på frågor, lämna garantier och beskriva åtgärder för att motverka eventuella risker och brister. Avvikelse kommer att följas upp och dokumenteras. Växa har som ambition att inom några år påbörja arbetet med att utarbeta en inköbspolicy och införa nyckeltal för att mäta så leverantörerna följer både policy och uppförandekoden.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till föreningsstämman i Växa Sverige Ekonomisk Förening, org.nr 769621-2344.

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 22-41 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten.

Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift.

Ernst & Young AB

Jens Karlsson

Auktoriserad revisor

Du hittar oss på

